

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 281/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou STANO a partneri s. r. o., Námestie 1. mája 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Stano, pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 316/2001 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. októbra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu

Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 316/2001 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Sťažovateľka v sťažnosti poukázala na to, že voči nej ako žalovanej bola 9. marca 2001 podaná na okresnom súde žaloba, ktorou sa žalobcovia domáhali, aby na vlastné náklady odstránila murovanú dreváreň, ďalej sa žalobcovia domáhali určenia, že hranica medzi parcelou žalobcu č. ■■■ a parcelou žalovanej č. ■■■ je v bodoch A a B znaleckého posudku, a taktiež sa domáhali, že žalovaná je povinná na svoje náklady previesť stavebné úpravy na obvodovom múre v celej dĺžke rodinného domu č. ■■■ na parcele č. ■■■.

Okresný súd rozsudkom z 28. októbra 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 10. apríla 2013 v merite veci právoplatne rozhodol, pričom v treťom výroku vyslovil, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením.

Sťažovateľka poukázala na to, že proti „*právoplatnému a vykonateľnému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia dňa 19. 06. 2013 dovolanie*“ a že podaním z 27. septembra 2013 požiadala okresný súd o vydanie rozhodnutia o trovách konania, čo však okresný súd neuskutočnil a jej sťažnosť na prietahy v uvedenej súvislosti vyhodnotil ako nedôvodnú.

Sťažovateľka konštatovala, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 24. júna 2015 bolo dovolanie žalobcov voči nej odmietnuté, a keďže napriek uvedenému okresný súd ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu o trovách konania nerozhodol ani po viac ako 2 rokoch od právoplatného skončenia v merite veci, navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Poprad v konaní vedenom pod sp. zn.: 13C/316/2001 porušil základné právo sťažovateľky: ■■■, ■■■, bytom: ■■■, na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

2. Okresný súd Poprad je povinný zaplatiť sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie vo výške 4.000 € (slovom: štyritisíc eur) na účet jeho právneho zástupcu STANO a partneri s.r.o., so sídlom Nám. 1. mája 16, 811 06 Bratislava do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Poprad je povinný zaplatiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia v celkovej sume 355,73 € (slovom: tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov) na účet jeho právneho zástupcu: STANO a partneri, s.r.o., so sídlom Nám. 1. mája 16, 811 06 Bratislava do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu je rozhodnúť o jeho prijatí na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07).

III.

Sťažovateľka namieta, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jej v sťažnosti označených práv v súvislosti s tým, že okresný súd ani po viac ako 2 rokoch od právoplatného skončenia veci nerozhodol o trovách konania.

Ústavný súd zo sťažnosti, z k nej pripojených príloh a na okresnom súde zistil, že napadnuté konanie bolo v merite veci právoplatne skončené rozsudkom okresného súdu sp. zn. 13 C 316/2001 z 28. októbra 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15 Co 7/2012 z 10. apríla 2013 vo výroku 1 a 3 dňom 3. februára 2012 a vo výroku 2 dňom 27. mája 2013.

Proti predmetnému právoplatnému rozsudku podali žalobcovia 19. júna 2013 dovolanie a následne sťažovateľka podaním z 27. septembra 2013 žiadala okresný súd, aby rozhodol o trovách konania, ktoré vyčíslila v podaní z 28. mája 2013. Keďže okresný súd na uvedené nereagoval, uplatnila sťažovateľka podaním zo 14. januára 2015 na okresnom súde sťažnosť na priet'ahy v konaní v súvislosti s trovami konania adresovanú predsedovi okresného súdu. Podpredseda okresného súdu v odpovedi na sťažnosť z 18. februára 2015 okrem iného uviedol, že *„nezistil také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali vyhodnotenie sťažnosti ako dôvodnej“*. Argumentoval tým, že právna ochrana ohrozenému, resp. porušenému právu vo veci meritórnym rozhodnutím bola poskytnutá, pričom rozhodnutie o trovách konania vzhľadom na predmet a povahu sporu je potrebné považovať za sekundárne. Proti meritórnemu právoplatnému rozhodnutiu bolo podané dovolanie a okresný súd po vykonaní príslušných procesných úkonov 8. augusta 2014 súdny spis predložil na rozhodnutie najvyššiemu súdu.

Podpredseda okresného súdu v súvislosti s rozhodnutím o trovách v danom štádiu konania poukázal na potrebu dodržiavania zásady hospodárnosti a zdôraznil, že *„v prípade, ak by na základe podaného dovolania došlo k zrušeniu napadnutého rozsudku, táto skutočnosť by mala vplyv aj na uznesenie o trovách konania“*. Z uvedených dôvodov sa

okresný súd vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania rozhodol vyčkať na výsledok dovolacieho konania.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 302/2014 z 24. júna 2015 dovolanie odmietol, pričom predmetné uznesenie bolo okresnému súdu doručené 3. júla 2015. Právny zástupca sťažovateľky podaním z 15. júla 2015 uplatnil na okresnom súde trovy konania „*za úkony právnej služby počas konania vedeného na Okresnom súde Poprad 13 C 316/2001, za úkony právnej služby počas konania vedeného na Krajskom súde v Prešove č. k. 4 Co 124/2009 a trovy dovolacieho konania...*“.

Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že okresný súd uznesením zo 4. septembra 2015 rozhodol o trovách konania, proti ktorému účastníci konania 26. októbra 2015 podali odvolanie, pričom súdny spis bol na rozhodnutie predložený Krajskému súdu v Prešove 7. marca 2016, ktorý o odvolaní dosiaľ nerozhodol.

Napriek tomu, že sťažovateľka v petite sťažnosti namieta porušenie ňou označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní, z obsahu sťažnosti je nepochybne zrejmé, že uvedené namieta iba vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania.

IV.

Rozhodovanie o trovách konania patrí v zásade do výlučnej pôsobnosti všeobecných súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania, keďže táto problematika by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade, že postup všeobecného súdu extrémne vybočoval z pravidiel upravujúcich súdne konanie v dôsledku jeho závažného pochybenia (napr. IV. ÚS 348/2011).

Podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2011, ktoré je potrebné na daný prípad aplikovať, v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu návrhov

uplatňovaných v konaní (týka sa napadnutého konania), môže súd rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Ako už bolo na inom mieste tohto uznesenia uvedené, napadnuté konanie bolo v merite veci právoplatne skončené ešte v roku 2013, no okresný súd o trovách konania v tom čase nerozhodol, pretože vo veci bolo podané dovolanie. Uvedený argument uviedol aj podpredseda okresného súdu v odpovedi sťažovateľke na jej sťažnosť na prietahy v konaní, keď poukazujúc na zásadu hospodárnosti okrem iného konštatoval, že ak by na základe podaného dovolania došlo k zrušeniu napadnutého rozsudku, táto skutočnosť by mala vplyv aj na uznesenie o trovách.

S uvedenou argumentáciou sa ústavný súd stotožňuje konštatujúc, že všeobecné súdy sú na zásadu hospodárnosti konania povinné prihliadať v každom štádiu konania (obdobne napr. III. ÚS 556/2015).

Z pripojených príloh k sťažnosti a zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky o dovolaní rozhodol uznesením sp. zn. 4 Cdo 302/2014 z 24. júna 2015, ktorým dovolanie odmietol, pričom predmetné uznesenie bolo doručené okresnému súdu 3. júla 2015.

Okresný súd následne o trovách konania rozhodol uznesením zo 4. septembra 2015, proti ktorému účastníci konania vrátane sťažovateľky 26. októbra 2015 podali odvolanie. Okresný súd súdny spis na rozhodnutie predložil Krajskému súdu v Prešove 7. marca 2016, ktorý o odvolaní dosiaľ nerozhodol.

Berúc do úvahy všetky okolnosti danej veci a najmä skutočnosť, že okresný súd o trovách konania rozhodol uznesením zo 4. septembra 2015, dva mesiace po rozhodnutí o dovolaní a vrátení súdneho spisu, čím bola právna neistota sťažovateľky namietaná v sťažnosti odstránená, ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľky sú zjavne neopodstatnené, a preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2016